

Ortaöğretim Öğrencilerinin Boş Zamanlarında Tarih Öğrenmeye Yönelik Eğilimleri (Trabzon Örneği)*

Semih AKTEKİN¹, Alpaslan PATA²

ÖZ

Bu çalışma ortaöğretim öğrencilerinin boş zamanlarında tarih öğrenmeye yönelik ilgilerinin ne seviyede olduğunu ve serbest zamanlarında tarih öğrenmek için ne gibi faaliyetler yürüttüklerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Öğrencileri boş zamanlarında tarih öğrenmeye teşvik etmek ve ilgilerini uyandırmak için neler yapılabileceğini belirleyip bu konularda önerilerde bulunmak da çalışmanın amaçları arasındadır. Araştırma için Trabzon il merkezindeki üç farklı ortaöğretim kurumundan 236 öğrenci üzerinde açık uçlu soruların da bulunduğu bir anket çalışması yürütülmüştür. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin tarihe ilgilerinin orta seviyede olduğu ve çoğunluğunun boş zamanlarında tarih öğrenmek için fazla zaman ayırmadıkları görülmüştür. Boş zamanlarda tarih öğrenmeye yönelik başlıca etkinliklerin tarihi film, belgesel ve dizi izlemek, tarihsel roman okumak ve tarihi mekânları ziyaret etmek olduğu görülmüştür. Öğrenciler boş zamanlarında öğrendiklerinin okulda öğrendiklerine göre daha kalıcı olduğunu düşünmekle birlikte okulda öğrendikleri bilgileri daha yüksek oranda güvenilir bulmaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitimi, tarih dersleri, hayat boyu öğrenme, boş zaman etkinlikleri, yapılandırmacı eğitim.

Secondary School Students' Attitudes Towards Learning History in Their Free Times: The Case of Trabzon

ABSTRACT

This study aims to identify level of students' interest in learning history in their free times; to see what kind of activities secondary school students are doing in their free times to learn history. This study is a quantitative work that uses survey method. Research data is used is gathered through questionnaires. 236 selected students participated to the study from 3 different schools in Trabzon city. According to the research data, students have an average level of interest in history and do not spend much time to learn history in their free times. Most of the students have mentioned following activities which they do in their free times most: watching historical movies and documentaries, reading historical novels and trips to historical places. Although students find outside school learning more permanent, they trust historical school knowledge more than the knowledge they get from outside school sources.

Keywords: History education, history lessons, lifelong learning, leisure time activities, constructivist education.

* Bu makale danışmanlığımı Yrd. Doç. Dr. Semih AKTEKİN'in yaptığı KTÜ, Eğitim Bilimleri Enstitüsünde 2011 yılında Alpaslan PATA tarafından hazırlanan '*Ortaöğretim Öğrencilerinin Boş Zamanlarında Tarih Öğrenmeye Yönelik Eğilimleri*' isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Yrd. Doç.Dr., KTÜ, Fatih Eğitim Fakültesi, saktekin@yahoo.com

² Arş.Gör., KTÜ, Fatih Eğitim Fakültesi, alpaslanpata@hotmail.com

GİRİŞ

Öğrencilerin kendi öğrenmelerinden sorumlu aktif öğrenenler olmasını savunan yapılandırmacı yaklaşım çağımızda eğitimin ana akımlarından biri haline gelmiş ve pek çok ülke eğitim programlarını bu anlayış çerçevesinde düzenlemeye başlamıştır. Türkiye’de de son yıllarda eğitim programlarında birçok değişiklik yapılmış ve 2007-2009 yılları arasında yapılan değişikliklerle Ortaöğretim Tarih programları da yapılandırmacı anlayış doğrultusunda yeniden yazılmıştır.

Eğitim programlarımızın temeline alınmış olunan yapılandırmacı eğitim anlayışının kalıcı ve kaliteli bilgi oluşturmadaki yararlılığı yadsınamaz düzeydedir (Applefield, 2001). Etkinlik tabanlı ve öğrenciyi merkeze alan bir eğitim biçimi olan yapılandırmacı yaklaşım sadece sınıf içi öğretim üzerinde odaklanmaz. Öğrencinin belli bir derste öğrenme durumunu anlamak için onun okul dışı deneyim ve öğrenmelerine de bakmak gerekir. Ayrıca bu yaklaşımda okullar artık sadece bilgi aktaran kurumlar olmaktan çıkmış, hayat boyu faydalı olacak belli becerilerin öğrencilere kazandırıldığı kurumlar olarak görülmeye başlanmıştır. Bu alandaki gelişmelerin bir yansıması olarak tarih eğitiminde de öğrencilere belli başlı bir takım becerileri kazandırmayı önceleyen bir yaklaşım gittikçe yaygınlık kazanmaktadır. Bu bağlamda tarih eğitiminde bilgi, klasik anlayıştaki amaç konumundan çıkarak, ders içinde bir araç konumuna gelmiştir (Aktekin, 2009). Yapılandırmacı anlayışın uygulandığı okullardaki derslerde, öğrencilerin ilgi çekici ve önemli, seçilmiş örnek konuları kapsamlı bir biçimde ele aldığı ve ileride kendi başına çalıştığı durumlarda anlamlı bir öğrenme gerçekleştirmesini sağlayabilecek pek çok beceriyi kazandığı bir ortam oluşturulmaya çalışılmaktadır (Nicol, 1999). Bu yaklaşımda okulların temel işlevi, öğrencilere okul dışındaki hayatlarında kendi kendilerine öğrenmelerini sağlayacak becerileri kazandırmak ve yaşam boyu öğrenme bilincine sahip bireyler yetiştirmektir (Bergin, 1996). Yaşam boyu öğrenme prensibi, hangi yaş gurubunda olursa olsun bireylerin kendi amaçları doğrultusunda, istedikleri zaman, informal olarak ve yer yer işbirliğine dayalı bir biçimde gerçekleştirdikleri öğrenme durumunu ifade etmektedir (Fischer, 1999).

Yaşam boyu öğrenme, formal eğitim çağındaki öğrenciler ele alındığında, onların okul dışında yürüttükleri bireysel veya toplu öğrenme aktivitelerini kapsamaktadır. Öğrencilerin zamanlarının büyük çoğunluğunu sınıf dışı ortamlarda geçirdikleri (Boekaerts ve Minneart, 1999:541) göz önüne alındığında, yaşam boyu öğrenmenin, doğru motive edilmiş öğrenciler için ne denli büyük bir öğrenme potansiyeli ortaya koyduğu ve yapılandırmacı yaklaşımın uygulanmasında nasıl yardımcı olabileceği kolayca anlaşılmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığının 2010-2014 yılı için hazırlamış olduğu stratejik plan, 2009 yılı faaliyet raporu ve yeni ortaöğretim tarih eğitimi programları incelendiğinde, hayat boyu öğrenme, bireysel öğrenme ve öğrenen merkezli eğitim anlayışlarının, eğitim sistemimizin merkezine alınmış olduğu görülmektedir (MEB 2009 ve 2010).

Tarih eğitiminde yapılandırmacı yaklaşımla beraber tarihe ilginin ve tarih bilincinin sürekli tutulması ve öğrencilerin kendi serbest zamanlarında da tarih öğrenmesi gittikçe önemli hale gelmektedir. Yeni öğretim programlarında, yapılandırmacı eğitim anlayışının temel prensipleri doğrultusunda öğrencilere beceri kazandırma noktasına büyük bir ağırlık verilmiş ve yaşam boyu öğrenme prensibi çerçevesinde öğrencilerin kendi kendilerine öğrenmelerini sağlayacak okul dışı aktivitelere ağırlık verilmesi ve öğrencilerin bu gibi aktiviteleri gerçekleştirmeleri için teşvik edilmeleri salık verilmiştir (MEB, 2007 ve 2008).

Bu sistemin uygulanabilmesi için okullardaki tarih derslerinde öncelikle ‘öğrencilere bireysel çalışmalarla elde edebilecekleri bilgileri yapılandırabilecekleri sağlam bir temel bilgi birikimi kazandırmak’ ve ‘öğrencilerin kendi başlarına çalışmaları sırasında doğru bir biçimde bilgiyi yapılandırabilmelerini sağlayacak olan becerileri kazandırmak’ önemli hale gelmektedir (Dilek, 2010:143).

Görüldüğü üzere eğitim alanında öğrencileri ihtiyaç duyacakları bilgileri kendi kendilerine öğrenebilecek biçimde yetiştirmeye doğru bir yöneliş bulunmaktadır. Yapılandırmacı eğitim yaklaşımı, öğrenme olgusunun bireyin aktif katılımıyla gerçekleştiğini, bireyin kendi gayreti olmadan öğrenmenin gerçekleşmeyeceğini savunmaktadır. Bu durumda, tarih öğretimiyle ilgili çalışmalarda da öğrencilerin kendi başlarına ve özellikle boş zamanlarında, tarih öğrenmeye yönelik mevcut tutumlarının tespiti önem arz etmektedir. Ülkemizde, öğrencilerin okul dışı zamanlarında tarih öğrenmek için kullanabilecekleri çeşitli materyal türleri ve etkinliklerin okul faaliyetleri kapsamında kullanımlarına yönelik daha önce çeşitli çalışmalar yapılmıştır (Safran ve Ata, 1998; Güven vd. 2004; Şimşek, 2006; Metin 2006; Aktekin 2008).

Bu araştırma ise Trabzon il merkezindeki ortaöğretim öğrencilerinin kendi boş zamanlarında tarih öğrenmeye yönelik ilgilerinin ne seviyede olduğunu ve serbest zamanlarında tarih öğrenmek için ne gibi faaliyetler yürüttüklerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca elde edilen veriler ışığında öğrencileri boş zamanlarında tarih öğrenmeye teşvik etmek ve ilgilerini uyandırmak için neler yapılabileceğini belirleyip bu konularda önerilerde bulunmak da çalışmanın amaçları arasındadır.

YÖNTEM

Metodoloji, Veri Toplama ve Analiz Yöntemleri

Bu çalışma, alan taraması (survey) yöntemini kullanan, nicel bir çalışmadır. Alan taraması çalışmaları; ‘*mevcut durumu tespit etmek için yürütülen bir araştırma türüdür*’ ve bu çalışmalarda ‘*daha çok araştırılmak istenen olayın veya problemin mevcut durumu nedir ve neredeyiz sorularına cevap aranır.*’ (Çepni, 2007: 35). Görüldüğü üzere bu çalışma için alan taraması çalışması oldukça verimli sonuçlar sunma potansiyeline sahip olan bir araştırma türüdür. Zira temel

olarak alan taramalarının amacı, üzerinde çalışılan konunun saha analizinin yapılması ve bu sayede mevcut durumun ne konumda olduğunu bulmadır.

Çalışmada kullanılan veriler, anket formları aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada kullanılan anket formlarının oluşturulmasında uzman görüşlerinden faydalanılmış ve 15 teknik lise öğrencisinin katılmış olduğu bir pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Pilot çalışmada elde edilen dönütler çerçevesinde düzeltilen anket formları, tekrar uzman denetlemesine tabii tutulduktan sonra uygulanmıştır. Araştırma için toplanan verilerden bu makalede kullanılmış olanlar SPSS 15.0 programında hesaplanılarak yüzde ve frekans tablolarına dönüştürülmüştür. Bazı öğrenciler her soruya cevap vermediği için tablolardaki bazı sorularda toplam öğrenci sayısında farklılık görülmektedir. Yüzdeler her bir soruya cevap veren toplam öğrenci sayısına göre ayrı ayrı hesaplanmıştır. Açık uçlu sorulara verilen cevaplar ise ilgili oldukları yerlerde tablolarla birlikte değerlendirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni Trabzon il merkezindeki orta öğretim okullarıdır. Araştırmada örneklem seçilirken ‘amaçlı örneklem seçimi’ gerçekleştirilmiştir. Araştırmadaki temel amaç ortaöğretim öğrencilerinin ‘boş zamanlarında tarih öğrenmeye zaman ayırma’ durumlarının tespiti olduğu için, araştırmanın örneklemini ortaöğretim öğrencilerinden seçilmiştir. Burada daha anlamlı bir genellemenin yapılabilmesi amacıyla farklı statü ve seviyelerdeki öğrencilere ulaşmak için, Anadolu lisesi, genel lise ve teknik lise öğrenci grupları kullanılmıştır. Kanuni Anadolu Lisesi, Affan Kitapçıoğlu Lisesi ve Trabzon Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi Denizcilik Anadolu Meslek Lisesi okullarından 236 öğrenci çalışmaya katılmıştır. Bu öğrencilerin 77’si kız, 157’si erkektir. Öğrencilerden 2 tanesi cinsiyetini işaretlememiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden 107’si genel lise, 57’si Anadolu lisesi ve 72’si de Teknik lise öğrencisidir. Teknik lise öğrencilerinin tamamı erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

BULGULAR

Öğrencilerin Tarihe Yönelik İlgileriyle İlişkili Maddelerin Analizleri

Bu bölümde, anket formunda öğrencilerin tarih derslerine ve genel olarak tarihe yönelik ilgi düzeylerini ve bu ilgi düzeyine etki eden unsurları tespit etmek amacıyla sorulmuş olan soruların analizleri sunulmuştur. Tabloda ilk verilen rakamlar o şıkkı seçen öğrenci sayısını, alttaki rakamlar o soruya cevap verenler içindeki yüzde oranını belirtmektedir.

Tablo 1. Öğrencilerin Tarih Derslerine ve Tarihe Olan İlgilerinin Seviyesi

	Çok Fazla	Fazla	Orta	Az	Çok Az
Tarih derslerine olan ilginiz ne seviyededir?	24 (% 10,3)	42 (% 18)	113 (% 48,5)	30 (% 12,9)	24 (% 10,3)

Okul dışında tarihe olan ilginiz ne seviyededir?	22 (%9,4)	56 (%23,8)	104 (% 44,3)	47 (% 20)	6 (% 2,6)
Boş zamanlarınızda tarihe ne kadar zaman ayırıyorsunuz?	5 (% 2,1)	20 (% 8,5)	66 (% 28,2)	96 (% 41)	47 (% 20,1)
Sizce tarih öğrenmek ne kadar gereklidir?	130 (% 55,8)	70 (% 30)	24 (%10,3)	6 (% 2,6)	3 (% 1,3)
Derslerin işleniş şekli tarih derslerine olan ilginizi ne kadar etkilemektedir?	68 (% 29,3)	44 (%19)	52 (%22,4)	39 (%16,8)	29 (%12,5)

Tablo 1'de öğrencilerin tarih dersine yönelik ilgilerini ölçmek için sorulmuş olan soruya verilen cevapların dağılımı incelendiğinde, genel yoğunluğun, toplamda % 48,5 (113 öğrenci) ile 'orta' cevabında olduğu görülmektedir. 'Okul dışında tarihe ilginiz ne düzeydedir?' sorusuna da ağırlıklı olarak % 44,3'lük bir oranla 'orta' cevabı verildiği görülmektedir (104 öğrenci).

Tablo 1'de sunulmuş olan cevapların dağılımı incelendiğinde, 'boş zamanlarınızda tarihe ne kadar zaman ayırıyorsunuz?' sorusuna % 41 oranında 'az' cevabının verildiği görülmektedir. Öğrencilerin % 60'tan fazlası boş zamanlarında tarihe az zaman ayırmaktadır.

Tablo 1' deki rakamlar kıyaslandığında, öğrencilerin tarih derslerine yönelik ilgileriyle, okul dışında tarihe yönelik ilgilerinin daha çok orta düzeyde olduğu görülmektedir. Okul dışı serbest zamanlarında tarih öğrenmeye fazla ve çok fazla vakit ayırdığını söyleyen öğrencilerin oranı ise toplamda % 10 civarında kalmaktadır.

'Sizce tarih öğrenmek ne kadar gereklidir?' sorusuna öğrencilerin % 55,8'i 'çok fazla' cevabını verirken bu cevabı sırasıyla % 30'luk bir oranla 'fazla' ve % 10,3'lük bir oranla 'orta' cevabı takip etmektedir. Tarih öğrenmenin gerekliliği konusunda olumsuz fikir beyan etmiş olan öğrencilerin oranı çok düşük bir orandadır (% 2,6 'az' ve % 1,3 'çok az').

Görüldüğü gibi öğrencilerin tarih öğrenmenin gerekli olduğuna yönelik yüksek bir kanaatleri bulunmaktadır. Buna karşın öğrencilerin tarihe ilgi düzeyleri orta bir seviyede bulunmaktadır. Bu durum, öğrencilerin severek tarih öğrenmelerini sağlayacak olan materyal, etkinlik veya kaynak türlerinde bir yetersizliğe, ya da tarih derslerinde kullanılan öğretim yöntemlerinde mevcut olan bir soruna işaret etmektedir. Tablo 1'de 'Derslerin işleniş şekli tarih derslerine olan ilginizi ne kadar etkilemektedir?' sorusuna verilen cevapların dağılımı incelendiğinde öğrencilerin yarıdan fazlasının tarih derslerinin işleniş şeklinin, tarih derslerine yönelik ilgileri üzerinde orta ve üstü bir seviyede etkisinin bulunduğunu ifade ettikleri görülmektedir. Öğrencilerin anketteki açık uçlu sorulara vermiş oldukları cevaplar da sorunun hem etkinlik ve kaynak türlerindeki yetersizliklerden hem de öğretim yöntemlerinden kaynaklandığını göstermektedir:

'Tarih konularına karşı ilgili değilim. Çünkü eğitim sistemimiz buna olanak vermiyor. Okul kitaplarımızın bizler için en uygunu olmadığını düşünüyorum. Onlar çok daha güzel hazırlanabilirler. Tarihin okulda bizlere gerekli olan kısmını ezberlemek zorunda olduğumu düşünüyorum. Ezberlemek de bilgilerin kalıcı olmamasına neden oluyor. Okulda tarihe yalnızca sınavlar için ezber yaparak çalışıyorum. Bunun başka bir yolu olduğunu sanmıyorum. Bu da bana sıkıcı ve saçma geliyor.'

'Tarih konusu okul dışı olunca ilgimi çok çekiyor. Ancak okul içinde ne anlatılan tarihten bir şey anlıyorum, ne de dikkatimi çekiyor. Sürekli tarihi alanları ziyaret ederim. Tarih konusunda bilgisi olan insanlarla diyalog kurarım.'

'Tarih konusunda eskiden daha ilgilidim. Belgeseller, TV programları daha fazlaydı. Şimdi o kadar olmuyor. Okullar tarihi yerlere geziye gitmiyorlar.'

'Daha ilgi çekici metotlarla ve akılda kalıcı yöntemlerle dersler işlenirse daha zevkli olur.'

Öğrencilerin Tarihle İlgili Ders Dışı Etkinlikleri

Öğrencilerin ders dışında tarih öğrenmeye yönelik mevcut çalışma alışkanlıklarını tespit etmek amacıyla öğrencilere *'Aşağıdaki materyallerden ne sıklıkla faydalanırsınız?'* sorusu sorulmuş ve öğrencilere 22 maddelik bir tablo sunulmuştur. Öğrencilerin bu tabloda yapmış oldukları işaretlemelerin frekans ve yüzde analizleri Tablo 2'de verilmiştir. Tablo 2'deki rakamlar incelendiğinde öğrencilerin ders dışı etkinlikleriyle ilgili göze çarpan veriler şunlardır:

- Öğrencilerin kütüphanelerde tarihsel konularla ilgili araştırma yapmaya fazla vakit ayırmadıkları görülmektedir. Öğrencilerin bu soruda yarıya yakını 'hiç' seçeneğini işaretlemişlerdir.
- Öğrencilerin çoğunluğunun orta sıklıkta internet üzerinden tarihle ilgili araştırmalar yaptığı görülmektedir.

Tablo 2. Öğrencilerin Tarihle İlgili Ders Dışı Etkinlikleri

	Hiç	Orta	Sık
Kütüphanelerde araştırma yapmak	114 (% 48,9)	106 (% 45,5)	13 (% 5,6)
İnternet ortamından bilgi toplamak	46 (% 19,7)	138 (% 59,2)	49 (% 21)
Tarihi önemi olan yerleri ziyaret etmek	49 (% 21,4)	134 (%58,5)	46 (%20,1)
Müze ziyareti	78 (% 33,5)	117 (%50,2)	38 (%16,3)
Tarihle ilgili konferans - seminer - sohbet vb.leri dinlemek	119 (% 51,5)	91 (%39,4)	21 (%9,1)

Tarihle ilgili bilgisayar sunumlarını izlemek	88 (% 37,8)	119 (%51,1)	26 (% 11,2)
Tarihi olayların yıldönümü kutlamalarına katılmak, izlemek	75 (%32,2)	99 (%42,5)	59 (%25,3)
Tarihsel olayları konu alan bilgisayar oyunlarını oynamak	105 (%44,9)	74 (%31,6)	55 (%23,5)
Tarihle ilgili şiirleri okumak	97 (%41,6)	97 (%41,6)	39 (%16,7)
Tarihsel roman okumak	56 (% 23,9)	115 (% 49,1)	63 (%26,9)
Tarihle ilgili gazete makaleleri okumak	102 (% 43,6)	100 (% 42,7)	32 (% 13,7)
Tarihle ilgili çizgi roman okumak	139 (% 59,7)	66 (% 28,3)	28 (% 12)
Tarih dergileri okumak	96 (% 41,2)	105 (% 45,1)	32 (% 13,7)
Tarihle ilgili bilimsel kitapları okumak	100 (% 42,7)	96 (% 41)	38 (% 16,2)
Popüler tarih kitapları okumak	80 (% 34,5)	100 (% 43,1)	52 (%22,4)
Tarihle ilgili tiyatroları izlemek	79 (% 33,8)	110 (% 47)	45 (% 19,2)
Tarihle ilgili televizyon dizilerini izlemek	52 (% 22,2)	114 (% 48,7)	68 (% 29,1)
Tarihle ilgili animasyonlar izlemek	99 (% 42,5)	98 (% 42,1)	36 (%15,5)
Tarihle ilgili filmler izlemek	22 (% 9,4)	106 (% 45,5)	105 (% 45,1)
Tarihle ilgili belgesel programları izlemek	62 (% 26,6)	106 (% 45,5)	65 (%27,9)
Tarihle ilgili radyo programları dinlemek	163 (% 70)	54 (% 23,2)	16 (% 6,9)
Tarihle ilgili televizyon programlarını izlemek	65 (% 27,8)	113 (% 48,3)	56 (%23,9)

- Öğrencilerin yaklaşık % 60 oranında orta sıklıkta tarihi alanları ziyaret ettikleri görülmektedir. Tarihi alanları hiç ziyaret etmeyenlerle sık ziyaret edenlerin oranı da yaklaşık aynı düzeydedir.
- Öğrencilerin yarısının müzeleri orta sıklıkta, % 33,5'inin ise hiç ziyaret etmediği görülmektedir.
- Öğrencilerin yarısından fazlasının konferans ve seminer gibi etkinliklere hiç katılmadıkları görülmektedir. Bu tarz etkinliklere vakit ayırdığını belirten öğrenciler de bu tarz etkinliklere orta düzeyde vakit ayırdıklarını ifade etmişlerdir.
- Öğrencilerin çoğunluğunun bilgisayar sunumlarını orta seviyede bir sıklıkla kullandıkları görülmektedir. Ancak bu tarz etkinlikleri hiç kullanmadığını beyan eden öğrencilerin sayısı da oldukça fazladır.
- Öğrencilerin yaklaşık % 43'ünün tarihsel yıldönümü kutlamalarına orta seviyede bir katılım gösterdikleri görülmektedir.

- Öğrencilerin yaklaşık % 45'inin bilgisayar oyunlarını hiç kullanmadığı görülmektedir. Bununla beraber, % 24 civarında bir kısmının da tarihi konuları içeren bilgisayar oyunlarını sık oranda kullandıkları görülmektedir.
- Tarihle ilgili şiirleri hiç okumadığını beyan eden öğrencilerin oranıyla şiirleri orta bir düzeyde okuma eğilimi gösteren öğrencilerin oranı eşittir.
- Öğrencilerin yaklaşık yarısı orta seviyede bir sıklıkla roman okuduğunu beyan etmiştir. Bunu takiben sıkça tarihsel roman okuduğunu beyan eden öğrenciler gelmektedir. Bu etkinliği hiç göstermediğini beyan eden öğrencilerin oranı da yaklaşık %24'tür.
- Gazete makalesi okuma etkinliğini hiç gerçekleştirmeyenlerle orta seviyede bir sıklıkla gerçekleştiren öğrencilerin oranlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Gazete makalelerini sıkça okuduğunu beyan eden öğrencilerin oranı da yaklaşık % 14 civarındadır.
- Öğrencilerin çoğunluğunun hiç çizgi roman okumadığı görülmektedir. Orta derecede bir sıklıkla çizgi roman okuduğunu belirten öğrencilerin oranı üçte bire yakın bir seviyede sıkça çizgi roman okuduğunu beyan eden öğrencilerin oranı ise % 12'de kalmaktadır.
- Dergi okuma etkinliğini hiç gerçekleştirmeyen % 41'lik bir gruba karşılık, orta seviyede bir sıklıkla dergi okuyan % 45 ve sık okuyan yaklaşık %14'lük bir oranla birlikte öğrencilerin yaklaşık %60'ının dergi okuduğu görülmektedir.
- Bilimsel kitapları okuma etkinliğini hiç gerçekleştirmeyen ve orta seviyede bir sıklıkla gerçekleştiren öğrencilerin oranlarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bilimsel kitapları sıkça okuduğunu beyan eden öğrencilerin oranı % 16 düzeyindedir.
- Öğrencilerin % 43'ünün popüler tarih kitaplarını okuma eğilimlerinin orta bir seviyede olduğu görülmektedir. Popüler tarih kitaplarını hiç okumadığını beyan eden öğrencilerin oranı yaklaşık % 35, sıkça okuduğunu belirten öğrencilerin oranı da yaklaşık % 23'tür.
- Öğrencilerin yaklaşık yarısının tarihi konuları içeren tiyatrolara gitme eğilimlerinin orta bir seviyede olduğu görülmektedir. Öğrencilerin yaklaşık % 34'ü tarihi konularla ilgili hiç tiyatro izlememişken tarihi konulardaki tiyatroları sık izlediğini söyleyen öğrenci oranı da % 19,2'dir.
- Öğrencilerin yaklaşık yarısının tarihi konuları içeren televizyon dizilerini orta seviyede bir sıklıkla izledikleri görülmektedir. Yaklaşık % 30'luk bir grup ise dizileri sıkça izlediğini söylemiştir. Dizileri hiç izlemediğini beyan eden öğrencilerin oranı da % 22,2' dir.
- Tarihi konuları içeren animasyonları hiç izlemediğini söyleyen öğrencilerle, orta seviyede bir sıklıkta izlediğini söyleyen öğrencilerin oranı denk bir seviyede görülmektedir. Bu etkinliği sıkça uyguladığını dile getiren öğrencilerin oranı ise % 15 civarında kalmaktadır.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğunun 'orta' ve 'sık' oranda tarihi film izlediği görülmektedir. Tarihi konularla ilgili filmleri hiç izlemediğini söyleyen öğrencilerin sayısı % 10'un altındadır.

- Öğrencilerin yarısından azının belgesel programlarını orta seviyede bir sıklıkla izledikleri görülmektedir. Belgesel programlarını hiç izlemediğini ya da sıkça izlediğini beyan eden öğrencilerin sayısı ise birbirine yakın orandadır.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğunun tarihle ilgili konuları içeren radyo programlarını dinlemedikleri görülmektedir. Radyo programlarını orta seviyede bir sıklıkla dinlediğini beyan eden öğrencilerin oranı % 23,2 iken öğrencilerin sadece % 7 civarında bir kısmı sık oranda tarihi konularla ilgili radyo programları dinlemektedir. Günümüz gençliğinin genel olarak radyo dinleme oranının, bilgisayar, TV gibi diğer iletişim araçlarını kullanma oranına göre daha düşük olduğu dikkate alınırsa, bu soruda hiç cevabının yüksek çıkmasının genel olarak düşük radyo dinleme oranıyla bağlantılı olduğu söylenebilir.
- Öğrencilerin yaklaşık yarısı tarihle ilgili televizyon programlarını orta seviyede bir sıklıkla izlediklerini ifade etmişlerdir. Bu etkinliği hiç gerçekleştirmediğini ifade eden öğrencilerin oranı ise yaklaşık % 28 oranındadır.

Öğrencilerin En Çok Tercih Ettikleri Materyal, Etkinlik ve Kaynak Türleri

Bu bölümde öğrencilerin belli başlı materyal, kaynak ve etkinlik türleri içerisinden en çok ilgilerini çeken türlerin tespit edilmesi hedeflenmiştir. Öğrencilere başlıklar altında tarih öğrenmek için kullanılacak çeşitli kaynak/materyal listesi verilmiş ve listeden en çok ilgilerini çekenleri işaretlemeleri istenmiştir.

Tablo 3. *En Çok Tercih Edilen İnteraktif Kaynak/Materyal Türü*

	<i>f</i>	<i>%</i>
Bilgisayar oyunları	92	40,9
İnternet siteleri	75	33,3
Bilgisayar sunumları	58	25,8
Toplam	225	100

Tablo 3'teki verilere göre öğrencilerin interaktif materyallerden en çok bilgisayar oyunlarını tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Bunu internet siteleri ve bilgisayar sunumları izlemektedir.

Tablo 4. *En Çok Tercih Edilen Görsel Materyal/Etkinlik*

	<i>f</i>	<i>%</i>
Televizyon Dizileri	15	6,9
Filmler	90	41,3

Belgeseller	62	28,4
Animasyonlar	21	9,6
Çizgi Romanlar	15	6,9
Tartışma programları	15	6,9
Toplam	218	100

Tablo 4'e bakıldığında, cevap veren öğrencilerin en çok % 41,3 oranıyla filmleri, daha sonra % 28,4 oranıyla belgeselleri ve % 9,6 oranıyla animasyonları tercih ettiği görülmektedir. Televizyon dizileri, çizgi romanlar ve tartışma programlarını tercih eden öğrencilerin oranlarının % 6,9'luk değerlerde kalmış olduğu görülmektedir. Görüldüğü üzere öğrencilerin geneli film ve belgeselleri tercih etmektedir.

Tablo 5. *En Çok Tercih Edilen Gezi veya Sahne Programı*

	<i>f</i>	<i>%</i>
Müze Ziyaretleri	45	20,5
Konferanslar	11	5
Seminerler	8	3,7
Tiyatrolar	48	21,9
Tarihi Alanları ziyaret	100	45,7
Tarihsel yıldönümü kutlamaları	7	3,2
Toplam	219	100

Tablo 5'te görüldüğü üzere, cevap veren öğrencilerin % 45,7'si tarihi alanları ziyaret etmeyi, % 21,9'u tiyatroları, % 20,5 i müze ziyaretlerini, % 5'i konferansları, % 3,7'si seminerleri ve % 3,2'si ise tarihsel yıl dönümü kutlamalarını tercih etmektedir. Buradan anlaşıldığı üzere öğrencilerin büyük bir çoğunluğu okul dışı mekan etkinliği olarak tarihi alanları ziyaret etmeyi tercih etmektedirler. Bunu 'tiyatrolar' ve "müze ziyaretleri" takip etmektedir. Seminer, konferans ve tarihsel yıl dönümü kutlamaları ise diğerlerine göre çok daha az oranda tercih edilmektedir.

Tablo 6. *En Çok Tercih Edilen Yazılı Materyal/Kaynak*

	<i>f</i>	<i>%</i>
Romanlar	53	24,9
Dergiler	31	14,6
Gazete makaleleri	13	6,1
Popüler tarih kitapları	42	19,7
Ders kitapları	16	7,5

Ansiklopediler	27	12,7
Şiirler	16	7,5
Bilimsel kitap ve makaleler	15	7
Toplam	213	100

Tablo 6'da görüldüğü üzere, cevap veren öğrencilerin % 24,9'u romanları, % 19,7'si popüler tarih kitaplarını, % 14,6'sı dergileri, % 12,7'si ansiklopedileri, % 7,5'i şiirleri, % 7,5'i ders kitaplarını, % 7'si bilimsel kitap ve makaleleri ve % 6,1'i ise gazete makalelerini tercih etmektedir. Öğrencilerin tercihlerine bakıldığında romanlar ve popüler tarih kitaplarının diğer yazılı materyallere göre daha çok tercih edildiği görülmektedir.

Tarih Derslerinde Öğrenilen Bilgilerle Ders Dışında Öğrenilen Bilgilerin Kıyaslanması

Öğrencilerin hangi tür materyal veya etkinlikler kullandığı kadar bunlardan elde ettikleri bilginin ne derece kalıcı olduğu ve öğrencilerin belirli materyal veya etkinliklerden elde ettikleri bilgilere güvenme dereceleri de onların öğrenme durumlarını etkilemektedir. Bu sebeple öğrencilerin tarihle ilgili ders içinde öğrendikleri bilgilerle ders dışında öğrendiklerini kalıcılık ve güvenilirlik açısından kıyaslamaları amacıyla da sorular sorulmuştur.

Tablo 7. *Ders Dışı Çalışmalarla Ders İçi Çalışmaların Kıyaslanması*

	Çok Fazla	Fazla	Orta	Az	Çok Az
Tarih derslerinde öğrendiğiniz bilgiler ne kadar <u>kalıcı</u> olmaktadır?	12 (% 5,1)	37 (% 15,7)	92 (% 39)	62 (% 26,3)	33 (% 14)
Tarihle ilgili <u>ders dışında</u> öğrendiğiniz bilgiler ne kadar <u>kalıcı</u> olmaktadır?	31 (% 13,1)	73 (% 30,9)	87 (% 36,9)	38 (% 16,1)	7 (% 3)
Tarih derslerinde öğrendiğiniz bilgileri ne denli <u>güvenilir</u> bulmaktasınız?	52 (% 22,1)	78 (% 33,2)	71 (% 30,2)	23 (% 9,8)	11 (% 4,7)
Tarihle ilgili <u>ders dışında</u> öğrendiğiniz bilgileri ne denli <u>güvenilir</u> bulmaktasınız?	22 (% 9,4)	64 (% 27,2)	108 (% 46)	33 (% 14)	8 (% 3,4)

'Tarih derslerinde öğrendiğiniz bilgiler ne kadar kalıcı olmaktadır?' sorusuna öğrencilerin vermiş oldukları cevaplarda görüldüğü üzere öğrencilerin % 40'a yakını tarih derslerinde öğrendikleri bilgilerin kalıcı olma düzeyini orta bir seviyede görmektedir. Düşük seviyede (az ve çok az) bir kalıcılığın bulunduğunu beyan eden öğrenci sayısı da % 40 civarındadır. 'Ders dışında öğrendiğiniz tarihle ilgili bilgiler ne kadar kalıcı olmaktadır?' sorusuna verilmiş olunan cevaplardan görüldüğü üzere öğrenciler % 44 oranında bilgilerin fazla ve çok fazla olarak kalıcı olduğunu düşünmektedir. Bu oranlar karşılaştırıldığında

öğrenciler için ders dışında tarihle ilgili öğrenilen bilgilerin, derslerde öğrenilen bilgilere kıyasla daha kalıcı olduğu söylenebilir.

'Tarih derslerinde öğrendiğiniz bilgileri ne denli güvenilir bulmaktasınız?' sorusuna verilen cevapların oranlarından görüldüğü üzere öğrencilerin yarısından fazlası tarih derslerinde öğrendikleri tarihle ilgili bilgilere büyük oranda güven duymaktadırlar. *'Ders dışında öğrendiğiniz tarihle ilgili bilgileri ne denli güvenilir bulmaktasınız?'* sorusuna verilen cevapların oranına bakıldığında da okul dışı bilgileri güvenilir bulan öğrencilerin oranı güvenilir bulmayanlara göre daha yüksektir. Öğrenciler okul dışı bilgilere % 46 oranında 'orta' düzeyde güvendiklerini, % 27,2 oranında 'fazla' düzeyde güvendiklerini belirtmişlerdir. İki soruya verilen cevaplar karşılaştırıldığında öğrencilerin derslerde öğrenilen bilgileri, ders dışında öğrenilen bilgilere kıyasla daha fazla güvenilir buldukları görülmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğrencilerin boş zamanlarında tarihe yönelik tutumlarını incelemeyi amaçlayan bu araştırmada elde edilen bulguların genel bir değerlendirilmesi yapıldığında öğrencilerin tarih öğrenmenin gerekli olduğuna çok yüksek bir oranda katıldıkları fakat tarihe ve tarih derslerine yönelik ilgilerinin orta seviyede olduğu görülmektedir.

Verilen cevaplardan derslerin işleniş şeklinin tarih derslerine olan ilgiyi önemli oranda etkilediği belirlenmiştir. Tarih dersleriyle ilgili algının ise genel olarak tarihe olan yaklaşımı etkileyeceği söylenebilir. Tarih derslerinin sıkıcı ve monoton bir biçimde geçmesi öğrencilerde genel olarak 'Tarihin' de sıkıcı ve monoton olduğu izlenimini uyandırabilecektir. Bu durum öğrencilerin genellikle eğlenmeyi tercih ettikleri boş zamanlarında sıkıcı olarak gördükleri tarih üzerine herhangi bir çalışmada bulunmalarının önünde bir engel teşkil edecektir. Yapılan çalışmalar derslerde anlatılan konuların çokluğu ve bunların sunulmuş şeklinin öğrencilerde tarihe karşı ilgi uyandırmadığını göstermiştir (Aktekin, 2009). Okul dışı tarih öğrenmeyi teşvik etmek için öğretmenlerin tarih derslerini daha zevkli hale getirmeleri gerekmektedir. Konuların öğrencilere tarihi sevdirecek şekilde ele alınması sağlanmalı böylece öğrencilerde tarihe karşı genel olarak olumlu bir ilgi uyandırılmalıdır.

Araştırma sonucuna göre öğrenciler okul dışında tarihle ilgili öğrendiklerini okulda öğrendiklerine göre daha kalıcı bulmakla birlikte okulda öğrendikleri bilgilere daha çok güvenmektedirler. Bu durum tüm eleştirilere rağmen tarih eğitiminde okul derslerinin önemini ve derslerin okul dışı öğrenmeler üzerinde de önemli oranda etkili olabileceğini göstermektedir.

Araştırmadan anlaşıldığı üzere öğrencilerin tarihe yönelik ilgilerini artırmak için, onların farklı duyu organlarına ve görsel zevklerine hitap edecek materyal ve etkinliklerin kullanılması faydalı olacaktır. Öğrencilerin önemli bir kısmı tarihi filmleri izlemeyi, tarihi alanlara geziler düzenlemeyi, tarihi roman okumayı ve

bilgisayar oyunları oynamayı keyifli ve ilgilerini çeken etkinlikler olarak nitelendirmişlerdir.

Araştırma sonucuna göre öğrencilerin boş zamanlarında tarihle ilgili yapmaktan hoşlandıkları başlıca etkinlik tarihi konuları içeren filmler izlemektir. Filmlerin tarih eğitimi için bir materyal olarak kullanılabilmesi faydalı bir faaliyettir. Ancak filmlerle ilgili dikkat edilmesi gereken önemli bir konu filmlerden elde edilen tarihi bilgilerin güvenilirliğidir. Öğrencilerin filmlerden elde ettikleri bilgilerin oldukça kalıcı olduğu ve akıllarında yer edindiği bilinmektedir. Bu bağlamda, aslen yönetmen ve senaristin kurgu/yorumunu içeren ve yer yer tarihi gerçeklerle bağdaşmayan tarihi filmleri izleyen öğrencilerin, filmleri eleştirel gözle izlemelerine katkıda bulunacak tarihsel düşünme becerilerini kazanmaları büyük önem arz etmektedir (Lang, 2002).

Çalışmada öğrencilerin tarihi alanlara yapılan gezi faaliyetlerini de önemli oranda tercih ettikleri görülmüştür. Öğrencilerin tarihsel anlayışlarının geliştirilip, derinleştirilmesi açısından, okullarda tarihi alanlara ziyaretler düzenlenmesi ve bu gezilerde nelere dikkat edilmesi gerektiği konusunda öğrencilerin bilinçlendirilmesi gerekir (Snelson, 2007). Bu bağlamda öğrencilerin tarihi alanlara ziyaretler gerçekleştirmeleri kolaylaştırılabilir. Okullarda gezi programları düzenlenebileceği gibi boş zamanlarında öğrencilerin bu tip gezileri gerçekleştirebilmeleri için maddi imkanlar sağlanabilir. Ayrıca öğrencilerin içinde yaşadıkları şehirdeki ve yakın yerleşim alanlarındaki tarihi mekanlar ve bu alanlara nasıl gidilebileceği hakkında bilgilendirilmeleri gerekir.

Öğrencilerin yazılı kaynakları kullanma sıklıklarına baktığımızda roman ve popüler tarih kitaplarını okuma sıklıkları orta bir seviyede görünmektedir. Bilimsel kitap ve makaleleri okuma sıklıklarıysa oldukça düşük çıkmıştır. Öğrencilerin büyük bir kısmı tarihi romanlardan keyif aldıklarını dile getirmişlerdir. Tarihi romanların kurgusal boyutu yüzünden tarihsel gerçeklerden uzak kalma, bunlarla birebir örtüşmeme ihtimali her zaman mevcuttur. Bu yüzden tarih öğretmenlerinin, tarihi roman okurken dikkat edilecek hususları sınıfta ele almaları faydalı olabilir. Bu eserlerin eğitim için kullanıldıklarında kitapların eleştirel bir bakış açısıyla okunabilmeleri gereklidir. Bu sebeple öğrencilerin eleştirel okuma becerilerini kazanmaları önem arz etmektedir. Öğrencilerin kitaplara ulaşmasını kolaylaştırmak için okul kütüphanelerinde tarihi romanlar bulundurulması veya öğrencilere tarihi romanların listeleri sunulması hem öğrencilerin kitaplara ulaşmasını kolaylaştırması açısından hem de öğrencileri kitaplara yöneltmesi açısından faydalı olacaktır.

Öğrenci cevaplarından elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin tarihsel konuları araştırmak için kütüphanelerden daha çok internet sitelerini tercih ettikleri görülmektedir. Öğrencilerin BİT (Bilgisayar İletişim Teknolojileri) becerilerinin geliştirilmesi ve kaynak analiziyle karşılaştırma yapabilme becerilerinin geliştirilmesi, internet kaynaklarının kullanılması söz konusu olduğunda öncelik verilmesi gereken hususlardır. Ayrıca öğretmenlerin ilgi çekici ve güvenilir web sitelerini öğrencilere tanıtmaları faydalı olacaktır. Bu bağlamda öğretmenlerin,

öğrencilerin sıkça başvurdukları (wikipedia, ödev siteleri vb.) elektronik kaynakları incelemeleri ve bunların etkili kullanımları hakkında öğrencilere bilgi vermeleri, öğrencilerin boş zamanlarında internet ortamında gerçekleştirecekleri öğrenmelerin daha verimli olmasını sağlayacaktır. İnternet ortamında öğrencilerin daha sağlıklı bir öğrenme gerçekleştirebilmeleri için, her şeyden önce eleştirel düşünme becerilerinin güçlendirilmesi ve kaynak analizi ve eleştirisi yapabilir hale getirilmeleri gerekmektedir (Walsh, 2009; Öztürk, 2012).

Sonuç olarak tarihle ilgili ders dışı etkinliklere öğrencileri yönlendirmek için gerek öğretmenlere, gerekse materyal geliştiren kişilere büyük iş düşmektedir. Öğrencilerin ders dışında kullanabilecek oldukları mevcut materyal, kaynak ve etkinliklerin kalite, çeşit ve ulaşılabilirliği artırılmalıdır. Mevcut etkinlik ve malzemeler öğrencilere tanıtılmalı, öğrenciler bunları kullanmak üzere yönlendirilmelidir. Ayrıca öğrencilere ders dışında bu etkinlik ve malzemelerden faydalanırken nelere dikkat etmeleri gerektiği konusunda yardımcı olunmalıdır. Öğrencilerin ders dışında kendi serbest zamanlarında gerçekleştirdikleri çalışmalardan verimli sonuçlar alabilmeleri için öğretmenlerin onlara gerekli becerileri kazandırmaya odaklanmaları gerekmektedir. Öğrenci beğenilerinin tespit edilmesi ve materyal geliştirilirken, öğrenci eğilimlerinin göz önünde bulundurulması da önemli bir husustur. Öğretmenlerin öğrencilere genel olarak ders dışı çalışmalarında rehber ve yol gösterici olabilmeleri gerekmektedir. Bu sebeple öğretmen ve öğrenci iletişiminin güçlendirilmesi, bu alandaki çalışmalara önemli katkılarda bulunacaktır.

KAYNAKLAR

- Aktekin, S. (2008) , Müze Uzmanlarının Okulların Eğitim Amaçlı Müze Ziyaretlerine İlişkin Görüşleri, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 9 (2), 103-111
- Aktekin, S. (2009), Türkiye'de Tarih Eğitimi, Aktekin, S., Harnett, P., Smart, D. ve Öztürk, M.(E), *Çok Kültürlü Bir Avrupa İçin Tarih ve Sosyal Bilgiler Eğitimi*, 1.baskı içinde (27-41), Ankara, Harf yayıncılık.
- Applefield, M. J. (2001), Constructivism in Theory and Practice: Towards a Better Understanding, *The High School Journal*, 84 (2), 35-53
- Bergin, A. D. (1996), Adolescents' Out-Of-School Learning Strategies, *Journal of Experimental Education*, 64 (4), 309-326.
- Boekaert, M. & Minnaert, A. (1999), Self-Regulation With Respect to Informal Learning, *International Journal of Educational Research*, (31), 533-544.
- Çepni, Salih (2007), *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*, 3. Baskı, Trabzon, Celepler Matbaacılık.
- Dilek, G. (2010), Çağdaş Tarih Öğretimi Programlarında Temel Yaklaşımlar, Safran, M. (Ed.), *Tarih Nasıl Öğretilir?*, 1. Baskı içinde (141-148), İstanbul, Yeni İnsan Yayınevi.
- Güven, A., Gazel, A. ve Sever, R.(2004), Tarih Öğretmenlerinin Gezi-Gözlem Uygulamalarında Karşılaştıkları Sorunlar, *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (9), 225-235.
- Fischer, G. (1999), Lifelong Learning: Changing Mindsets, In Cummings, G. (Ed), *Advanced Research in Computers and Communications in Education*,(21-30), Amsterdam, IOS Press

- Lang, S. (2002) , Mushrooms and Snake-Oil: Using Film At AS/A Level, *Teaching History*, (108), 44-48
- Metin, E. (2006), Turizm Destekli Tarih Eğitimi, *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, (8), 307 – 333
- Milli Eğitim Bakanlığı (2007), *Ortaöğretim 9. Sınıf Tarih Dersi Programı*, Ankara
- Milli Eğitim Bakanlığı (2008), *Ortaöğretim 10. Sınıf Tarih Dersi Programı*, Ankara
- Milli Eğitim Bakanlığı (2009), *MEB 2010-2014 Stratejik Planı*, Ankara
- Milli Eğitim Bakanlığı (2010), *Faaliyet Raporu 2009*, Ankara
- Nicol, J.(1999), Who Wants To Fight? Who Wants To Flee? Teaching History From A ‘Thinking Skills’ Perspective, *Teaching History*, (95), 6-10.
- Öztürk, İ.H. (2012), *Tarih Öğretiminde Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Kuram ve Uygulama*, İstanbul: Kriter Yayınevi.
- Safran, M. ve Ata, B. (1998), Okul Dışı tarih Eğitimi, *G.Ü.G.E.F.Dergisi*, (18), 1.
- Snelson, H. (2007), ‘I Understood Before, But Not Like This:’ Maximising Historical Learning by Letting Pupils Take Control of Trips, *Teaching History*, (126), 6-11.
- Şimşek, A. (2006), Bir Öğretim Materyali Olarak Tarihsel Romana Yönelik Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri, *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 5 (4), 73-80.
- Walsh, B. (2009), Stories and Their Sources: The Need For Historical Thinking in an Information Age, *Teaching History*, (133), 4-9

SUMMARY

Constructivist education method which focuses on student activity and self learning is a growing trend and many countries have started to develop their education programs according to this approach. Not a long time ago Turkey has made a lot of changes on its education programs and during 2007-2009 academic years, history curriculum has also been changed towards constructivist approach. Across the world, history education aims to grant students many thinking skills. In this context, knowledge has become a tool in history lessons rather than the main aim of the course. Through this approach the main function of the school has become to give students necessary skills they will need in their lives and raise individuals with an awareness of lifelong learning (Bergin, 1996). Students spend most of their times out of school (Boekaerts and Minneart, 1999:541). Therefore it is seen that lifelong learning holds an important place in students' learning processes and can be very helpful in achieving the goals of constructivist educational approach. With the constructivist approach it is becoming increasingly clear that free time activities can be useful tools for learning and many history topics and skills also can be learned with free time activities in a lifelong learning process. Identifying students' leisure time activities and their tendencies to learn history in their free times can help schools and teachers for better history education.

This study aims to identify level of students' interest in learning history in their free times; to see what kind of activities secondary school students are doing in their free times to learn history. In addition the research also aims to make some further suggestions to increase students' interest in history in their free times.

This study is a quantitative work that uses survey method. Research data is gathered through questionnaire. Population of this research is the secondary schools of Trabzon city center. To represent this population, 236 students from 3 different types of high schools are selected. 157 male and 77 female students participated to the study.

It has been found that although students agree that it is necessary to learn history they have an average level of interest in history as a school subject and as a free time activity. It is obvious that there are several factors which decrease their level of interest. Many researches show that the methods of history lessons and the limited resources to learn history outside the school and low quality in them decreases students interest (Aktekin, 2009). Although students enjoy outside school activities they trust historical school knowledge more than the knowledge they get from outside school sources.

Most of the students have mentioned the following activities which they do in their free times; watching historical movies and documentaries, reading historical novels and trips to historical places.

As seen from the research data, in order to increase students interests in history, teachers should teach history lessons in more enjoyable way. If students experience boring history lessons, they will also believe that 'history is boring' in general. This belief causes students, not to engage in any historical activities during their free times, they would rather prefer to have other enjoyable activities.

It is required to develop and use materials that compels to their interests. Taking students preferences into account while developing educational materials is an important issue. Also teachers should focus on providing students with necessary skills they will need in their out of school activities.

Films and similar visual materials could be used to motivate students in order to studying history in their free times. Through school libraries or on-line libraries (via. e-books), it could be made easier for students to reach historical novels. Since the fictional character of historical films and novel, students should be provided with necessary critical thinking/reading skills while watching and reading fictional sources.

It should be made easy for students to make field trips to historical places. In addition to organizing field trips at schools, it would also be useful to provide some economic aids to students in order to allow them to go on such trips. Also information about the historical places in their cities and how to reach them could be given to students.

Since students use internet sources more than libraries, their ICT skills should be developed and their ability to make critical analysis of internet sources should be improved. Also it would be beneficial if teachers present their students interesting and reliable on-line sources.

Sum up: a great deal of work should be done by teachers and material developers to motivate students to learn history in their free times. Accessibility of materials and activities that students can use out of school should be improved. Such sources should be presented to students and students should be encouraged to use them. Students should be taught necessary skills that they will need on such activities and be warned about issues regarding these materials. Teachers also should guide students about their free time activities in general. On this account it is very important to improve student and teacher relations.